

Základní škola Olomouc, tř. Spojenců 8, příspěvková organizace

---

tř. Spojenců 702/8, 779 00 Olomouc
t: 585225317, 585225611, ID: jnkmazs
zsspojencuol@seznam.cz

Název vzdělávacího programu:

Program zájmového vzdělávání a výchovy školní družiny

Předkladatel: Školní družina jejíž činnost vykonává právnická osoba Základní škola Olomouc, tř. Spojenců 8, příspěvková organizace,
ředitel školy: Mgr. Miluše Zatloukalová,
vedoucí vychovatelka školní družiny: Věra Vyroubalová

Kontakty:

Tel., fax: 585225317

E-mail: zsspojencuol@seznam.cz, miluse.zatloukalova@zsspojencuol.com

www: www.zsspojencuol.com

Zřizovatel: Statutární město Olomouc, sídlo MmOl - Horní náměstí 583, Olomouc

Kontakty:

Náměstek primátora – tel. 585513224

Vedoucí odboru školství – tel. 585513416

Platnost dokumentu od 1. 9. 2007

Aktualizace k 1.9.2018

V Olomouci 1. 9. 2018

Mgr. Miluše Zatloukalová, v. r.

1. Základní údaje o školském zařízení

Školní družina, IZO 119 900 106, kapacita 175 žáků,
jejíž činnost vykonává právnická osoba

Základní škola Olomouc, tř. Spojenců 8, příspěvková organizace.

Identifikátor právnické osoby: 600 140 156

IČ: 60 338 571

Vzdělávání: upravuje zákon č. 561/2004 Sb., vyhláška MŠMT ČR č. 74/2005 Sb.

Adresa: Tř. Spojenců 702/8, Olomouc, 772 00.

Tel., fax: 585225317.

E-mail: zsspojencuol@seznam.cz, miluse.zatloukalova@zsspojencuol.com

www: www.zsspojencuol.com

Nadřízený orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje, Jeremenkova 1191/40a, Olomouc Hodolany.

Zřizovatel: Statutární město Olomouc, sídlo MmOl - Horní náměstí 583, Olomouc.

Školská rada: Statutární město Olomouc zřídilo ke dni 1. 6. 2005 **Školskou radu při Základní škole Olomouc, tř. Spojenců 8, která má 6 členů**

- **zástupci pedagogických pracovníků:** Mgr. Daniela Smékalová, Mgr. Marcela Zdráhalová
- **zástupci zákonných zástupců nezletilých žáků:** paní Mgr. Silvie Sofková, pan Petr Koutný
- **jmenovaní zástupci zřizovatele:** pan Mgr. Miroslav Žbánek, MBA; pan Mgr. Jiří Škarabela

Ředitelka školy: Mgr. Miluše Zatloukalová, od 1. 8. 2018 jmenována na pracovní místo ředitelky právnické osoby Základní škola Olomouc, tř. Spojenců 8 v souladu s ustanovením § 166 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, § 33 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění a v souladu s usnesením Rady města Olomouce ze dne 24. 4. 2018.

Vymezení působnosti a pravomocí:

Působnost ředitele základní školy je vymezena § 164 a 165 zákona č. 561/2004 Sb.

Organizační struktura školy je dána organizačním řádem Základní školy Olomouc, tř. Spojenců 8, příspěvková organizace.

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu zájmového vzdělávání

2.1. Cíle zájmového vzdělávání

vychází z našeho Školního vzdělávacího programu základního vzdělávání „Základní škola s programem harmonického rozvoje a sportovní výchovy“, z filozofie školy, navazují na cíle základního vzdělávání a zaměření školy. Své specifické zájmové zaměření rozpracovává především z hlavních směrů strategie vzdělávání v naší škole.

V obecné rovině jsou cíle zaměřeny na

- poznání vzájemných souvislostí – vše souvisí se vším,
- navozování tělesné, duševní a sociální pohody především prostřednictvím prožitkových činností,
- obohacování a rozvíjení poznatků, dovedností, návyků a individuálních dispozic prostřednictvím zájmových činností.

Konkrétně

- Zájmové vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou hrou, učením, individuální prací.
- U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí. Snažíme se, i když je prostor školní družiny umístěn ve třídě, aby byl pro všechny příjemný a v rámci možností vytvářel vhodné klima.
- Vedeme žáky k tvořivosti a rozvíjíme jejich estetické vnímání.
- Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti žáků.
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.
- Od I. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení.
- Spojení žáků různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda – starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším. Všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého.
- Oddělení školní družiny mohou navštěvovat i starší, nezapsané děti, které přijely dřív do školy (ranní družina), nebo čekají po vyučování na trénink.
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie – úmluva i právech dítěte (každý má svá práva, ale i povinnosti).

2.2. Délka vzdělávání a organizace

Školní družina, součást Základní školy Olomouc, tř. Spojenců, příspěvková organizace je organizována do jednotlivých oddělení školní družiny.

Činnost družiny je určena pro žáky prvního stupně základní školy. Celková kapacita školní družiny je 175 žáků, jednotlivá oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30-ti žáků.

Provozní doba v ranní směně 6:10 – 7:40 hod., v odpolední 11:30 – 16:30 hod.

Stravování dětí probíhá ve školní jídelně - výdejně v přízemí školy. Pitný režim zařizují střídavě vychovatelky ve spolupráci se školní kuchyní.

2.3. Formy a metody zájmového vzdělávání

2.3.1. Formy zájmového vzdělávání

Pravidelná činnost - zahrnuje týdenní skladbu zaměstnání, organizovanou ve formě aktivit zájmového a tělovýchovného charakteru; náleží sem i práce zájmových útvarů – kroužků.

Příležitostné akce - jsou významnější akce, které nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností (besídky, výlety, výstavy..).

Spontánní aktivity – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině) má následovat ve vymezeném prostoru, možnost spontánních her, spontánní činnosti ranní a koncové družiny. Role vychovatelky při těchto činnostech spočívá nejen v zajištění bezpečnosti, ale také v navození, podněcování, popř. motivování některých vlastních aktivit dětí. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Cílené činnosti motivované a vedené vychovatelkou.

Projekty

Odpočinkové činnosti – klidové činnosti (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale také aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování – není jen vypracovávání domácích úkolů, ale i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují či rozšiřují poznatky, které si žáci získali ve školním vyučování.

2.3.2. Metody zájmového vzdělávání

Metody výchovně – vzdělávacího působení můžeme charakterizovat jako cesty k dosažení výchovně-vzdělávacích cílů. Ve školní družině se můžeme setkat s těmito metodami:

- **Slovní** (monologické, dialogické, práce s knihou)
- **Názorně-demonstrační** (pozorování, předvádění, obrázky)
- **Praktické** (pohybové a pracovní dovednosti, výtvarné činnosti, pracovní činnosti)

2.4. Přijímání žáků do oddělení školní družiny

- a) je-li kapacita v oddělení školní družiny nenaplněna, přijímají se žáci bez omezujících kritérií,
- b) v případě naplnění kapacity jsou přijati přednostně

- žáci, jejichž zákonný zástupce je v pracovním poměru,
- žáci k pravidelné celotýdenní docházce,
- žáci dojíždějící,
- žáci, kteří jsou v situaci hodné zvláštního zřetele.

2.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

2.5.1. Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami - žáci se specifickými poruchami učení

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, jsou diagnostikováni v rámci školní docházky v pedagogicko-psychologické poradně. S výsledky jsou přes třídní učitele seznámeni i vychovatelky z oddělení školní družiny, ve kterých žák absolvuje zájmové vzdělávání. Na základě vyšetření a doporučení PPP pracují vychovatelky ŠD v rámci probíhajících činností, ve spolupráci s žáky i rodiči, na nápravě poruchy, volí individuální přístup při problémových činnostech vzdělávání, vybírají vhodný způsob kontroly výsledků i způsob hodnocení žáků.

V rámci výchovně vzdělávací práce školy na 1. i 2. stupni pracují s dětmi odborně vyškolení pedagogové event. asistenti a využívají se možnosti, které nabízí integrace event. zohlednění žáka.

Vzdělávání žáků s poruchami chování - jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě žáky s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřízpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků probíhá na 1. i 2. stupni školy formou integrace ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a s rodiči. Vychovatelky společně s žáky modifikují a aplikují stanovená pravidla chování a způsob komunikace s tímto žákem z třídním kolektivu na práci v oddělení školní družiny ŠD i mimo rámec vzdělávání (systém motivačních pochval a trestů).

2.5.2. Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (žáci zrakově a sluchově postižení)

Zájmové vzdělávání žáků zrakově i sluchově postižených bude probíhat v odděleních školní družiny v rámci individuální integrace při respektování obsahu zpracovaných forem a metod z individuálního vzdělávacího plánu. Současně se upraví míra zapojení do spontánních pohybových činností a činností, které se svým průběhem a naplněním opírají převážně o hendikepované vjemy.

Podle stupně postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi či žákům při přizpůsobení se činnostem v prostředí školní družiny, bude pomáhat vychovatelkám při komunikaci s žákem i při jeho komunikaci s ostatními žáky a také při komunikaci školy se zákonným zástupcem postiženého žáka.

2.5.3. Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (tělesné postižení)

Vzdělávání žáků s tělesným postižením bude probíhat v oddělení školních družiny formou individuální integrace. Při zájmovém vzdělávání žáka(ků) se bude vycházet z metod, forem a postupů zpracovaných v individuálním vzdělávacím plánu. Podle stupně postižení bude také redukována míra zapojení do činností, které se opírají převážně o pohybovou event. jemnou motorickou činnost.

Protože škola není bezbariérová, je nutné požadovat přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude

pomáhat vychovatelkám při komunikaci s žákem i při jeho komunikaci s ostatními žáky a také při komunikaci se zákonným zástupcem postiženého žáka.

2.5.4. Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Zájmové vzdělávání žáků s autistickými rysy navazuje na vzdělávání, které probíhá ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Individuální vzdělávací plán je výchozím programem i pro činnosti a režim práce školní družiny - stanovuje přesná pravidla chování a způsob komunikace s tímto žákem v rámci kolektivu v oddělení i mimo režim a působení školy.

Podle stupně postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi či žákům při přizpůsobení se vzdělávacímu prostředí, bude pomáhat vychovatelkám při komunikaci s žákem i při jeho komunikaci s ostatními žáky a také při komunikaci se zákonným zástupcem postiženého žáka.

2.5.5. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Mezi žáky se sociálním znevýhodněním (žák s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění) patří žáci,

- z rodinného prostředí s nízkým sociokulturním postavením nebo ohrožení sociálně patologickými jevy;
- u kterých je nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova;
- mají postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území ČR.

Při zájmovém vzdělávání žáků z odlišného kulturního prostředí je obvykle nejvýraznějším problémem špatná nebo nedostatečná znalost jazyka. Největší pozornost je tedy třeba věnovat jeho osvojení, nejlépe formou individuální pomoci ze strany pedagoga a především v rámci neformální komunikace s vrstevníky při všech činnostech v rámci práce školní družiny. Je vhodné rovněž časté opakování a vysvětlování základních sociálních a režimových pojmů. Nelze opomenout ani spolupráci se zákonnými zástupci dítěte a vhodným odborným pracovníkem.

Žáci z různých u nás žijících menšin jsou často hluboce ovlivněni svými rodinami a jejich kulturními tradicemi. Chování těchto žáků se může projevat v odlišné hodnotové stupnici, stylu života nebo vztahu ke vzdělávání. Podobné projevy se mohou objevit i u žáků z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým postavením. Tito žáci jsou často ohrožení sociálně patologickými jevy. V těchto případech je velmi důležitá úloha a spolupráce vedoucí vychovatelky a vychovatele školní družiny s třídním učitelem žáka, výchovným poradcem a preventistou sociálně patologických jevů.

2.5.6. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci mají své specifické vzdělávací potřeby. Jelikož však výchova a vzdělávání ve školní družině čerpá svou náplň ve velké míře ze zájmových oblastí žáků, je zde zcela bezproblémově přítomná zvýšená motivace k činnostem. O to více v činnostech, které se opírají o mimořádnou dispozici žáka. Však i zde je potřeba od vychovatelek náročnější příprava na plánované činnosti po odborné i pedagogické stránce.

Mimořádně nadaní žáci často projevují dobrou paměť, rychle chápou novou látku, uvažují logicky, mají zálibu v řešení problémových úloh, často mají dobré organizační schopnosti a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Na druhou stranu není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je často průměrný.

Nadané žáky vhodným způsobem zapojujeme do činností - umožňujeme jim dle možností individuálně pracovat s literaturou i na počítači, mohou jim být zadávány náročnější samostatné práce a úkoly (příprava na určitou činnost, podíl na řízení činnosti v malé skupině žáků, obstarávání zajímavostí atd.). Mohou se účastnit soutěží event. prezentací, na kterých

školní družina participuje v rámci akcí školy nebo s partnery a tím mají možnost reprezentovat školu.

U žáků s hudebním nadáním může vychovatelka využít jejich dovedností a schopností - mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň atd.

Žákům výtvarně nadaným lze zadávat náročnější výtvarné kompozice, volit různé techniky, mohou se účastnit různých výtvarných soutěží.

Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit. Možnosti dalšího rozvoje mají především v ledním hokeji, v plaveckých sportech, ale i v dalších sportovních odvětvích. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží v rámci školy i mimo ni.

Z hlediska osobnostní výchovy vedeme tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, spolupráci, ochotě pomáhat a poradit ostatním

2.6. Materiální, personální a ekonomické podmínky

2.6.1. Prostorové a materiální podmínky

Oddělení školní družiny jsou situovány do kmenových tříd, kde mají k dispozici odpočinkové zóny, audiovizuální techniku, materiály, učební pomůcky (možnost využívat práci na PC), hry, knihovnu a úložní prostory.

Školní družina využívá ke své činnosti tělocvičnu školy, zrcadlový sál, učebny dle zaměření nabídky, cvičnou žákovskou kuchyni, venkovní sportovní areál s pískovištěm nebo školní zahradu. Má své vlastní materiální zázemí k realizaci pohybových aktivit a specializací, dle zaměření vychovatelek.

Kladem je umístění budovy školy v areálu Čechových sadů, v blízkosti zimního a plaveckého stadionu a dopravního hřiště. Okamžitá dostupnost středu města umožňuje volbu aktuálních vycházkových cílů se snadnou návazností na MHD.

2.6.2. Personální zajištění

Zájmového vzdělávání je řízeno kvalifikovanými odborníky. Všechny vychovatelky mají požadované pedagogické vzdělání.

2.6.3. Ekonomické podmínky

Provoz školní družiny, který probíhá v učebnách školy, je plně pokryt z prostředků školy na provoz, opravy, údržbu a vybavení. Pravidelně dochází k modernizaci zázemí užívané odděleními školní družiny. Materiály, učební pomůcky, náklady na akce a výjezdy jsou hrazeny rozpočtu školy a rovněž z příspěvků Sdružení přátel školy.

2.7. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Celková kapacita školní družiny je 175 žáků, jednotlivá oddělení se naplňují nejvýše do počtu 30-ti žáků.

Ředitel školy stanoví nejvyšší počet žáků na jednoho pedagogického pracovníka s ohledem na druh vykonávané činnosti žáků, zejména s ohledem na jejich bezpečnost.

Vedoucí vychovatelka dbá a kontroluje dodržování režimu činností ze strany vychovatelek jednotlivých oddělení.

Při práci se vychovatelky řídí předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví, které má organizace vypracovány pro jednotlivé činnosti a aktivity, dodržují vnitřní řád školní družiny, pracovní řád, školní řád, sledují rizika a snaží se jim předcházet a do sešitu závad zapisují zjištěné závady.

Plánované mimoškolní akce jsou zapisovány s předstihem do „sešitu akcí“ s konkrétním označením pedagogického dozoru. Na akce, které probíhají mimo budovu školy, jsou u počtu žáků nad 25 vždy dvě osoby zajišťující pedagogický dozor. Výjimku povoluje pouze ředitel školy nebo jeho zástupce dle druhu činnosti a náročnosti přesunu. Při přesunu žáků se používají reflexní vesty.

Vnitřní komunikace mezi odděleními školní družiny, kabinety, kanceláři i se zákonnými zástupci v době odchodu žáků ze školní družiny, je zajištěna vnitřní linkou (interkom).

Vychovatelky jsou přítomny při všech činnostech žáků. Případný úraz žáka, ke kterému v průběhu zájmové činnosti dojde, vychovatelka ošetří, oznámí skutečnost zákonnému zástupci event. vedení školy, případně zajistí lékařskou pomoc a vše zaeviduje.

Prostory školní družiny i další prostory v areálu školy, které využívá, jsou průběžně kontrolovány, zařízení a vybavení, které je podřízeno periodickým revizním kontrolám, je pravidelně kontrolováno. Rizika při mimoškolních činnostech vyhodnocuje vychovatelka školní družiny.

Výkon práce vychovatelky školní družiny může vykonávat pouze osoba odborně a zdravotně způsobilá a bezúhonná.

3. Klíčové kompetence

Jedná se o dlouhodobý proces budování specifických schopností, které vznikají jako souhrn stále se rozvíjejících vědomostí, dovedností, návyků a postojů, získávaných v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Tyto kompetence se budou prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení – žák se učí s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. Kompetence k řešení problému - žák si všímá dění okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. Komunikativní kompetence - žák ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. Sociální a interpersonální kompetence - žák samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. Činnosti a občanské kompetence – žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6. Kompetence k trávení volného času – žák se orientuje v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

4. Hlavní výchovně vzdělávací oblasti a jejich cíle

1. Místo, kde žijeme (1. – 5. ročník)

CÍL:

- poznávání nejbližšího okolí
- organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci, v oddělení školní družiny, ve třídě, ...

VVS:

- vycházky do okolí, poznávání různých služeb, návštěva knihovny, policie, obecního úřadu, tématické malování, besedy, regionální pověsti, místní tradice, dopravní výchova, ...

2. Lidé kolem nás

CÍL:

- osvojování si zásad vhodného chování
- jednání mezi lidmi
- význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty
- poznávají jak se lidé sdružují
- seznamují se se základními právy a povinnostmi (PT - VDO)

VVS:

- osvojování a dodržování základů společenského chování (pozdravení, kultivace komunikace slovní i mimoslovní, naslouchat, stolování, tolerance ve skupině)
- vytváření kladného vztahu ke spolužákům, radost ze spolupráce, pozitivního prostředí v oddělení, hodnocení – tak že budeme nacházet jen klady, prvky mediální výchovy (co děti shlédly doma, v televizi, slyšely atd....)

3. Lidé a čas

CÍL:

- plánování správného režimu dne a jeho dodržování
- sestavování a naplňování režimu školní družiny (účelně)
- úcta k času druhých, využívat svůj čas (pravidelné návyky na přípravu na vyučování a vyplňování volného času – využívání smysluplně volnočasové aktivity)

VVS:

- dodržování programu školní družiny, jeho příprava, realizace, týmová práce, práce v komunitním kruhu, hry a soutěže

4. Rozmanitost přírody

CÍL:

- seznámení se s proměnlivostí a rozmanitostí přírody živé i neživé
- vést žáky k ochraně

VVS:

- tématické vycházky, pobyty v přírodě, pozorování změn a následné výtvarné ztvárnění, sběr přírodnin, výstavky péče o pokojové květiny, didaktické hry, práce s knihou

5. Člověk a jeho zdraví

CÍL:

- poznat sami sebe, získat ponaučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci, odpovědnost za své zdraví

VVS:

- beseda, nácvik jednoduchého ošetření poranění, jak vyhledat pomoc, hra s telefonem s nácvikem telefonického volání na tísňové linky, pobyty venku, otužování, plavecký výcvik, bruslení

5. Členění výchovně vzdělávacích oblastí zájmového vzdělávání
 – okruhy a témata
ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Okruhy		Kompetence
1. MÍSTO KDE ŽIJEME		
Témata		
<i>Náš domov</i>		
U NÁS DOMA	vyprávíme si o životě naší rodiny	3, 4, 5
	kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas	4, 6
	ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách (sourozenci rodičů, prarodiče) kresba, malba, koláž	3, 6
NÁŠ DŮM	popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme a jejich zařízení	2, 3, 4
	stavíme (kreslíme) dům, v němž bychom chtěli v budoucnosti bydlet	2, 4, 5
	zařizujeme si náš pokoj – nábytek a další vybavení vystřihujeme z barevných papírů, sestavujeme různé varianty a celek dokreslujeme	2, 3, 4, 6
<i>Škola</i>		
NAŠE ŠKOLA NENÍ BLUDIŠTĚ	procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme	1, 2, 6
	zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (setkáváme se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy)	1, 3
	navštěvujeme školní jídelnu, učíme se odnést oběd ke stolu a vrátit prázdné talíře	1, 6
	zdobíme třídu ve které máme oddělení ŠD a vymýšlíme a kreslíme logo družiny	1, 6
	hledáme ve škole a jejím okolí „ukrytý poklad“ – orientační soutěž	3, 5, 6
CESTA DO ŠKOLY	povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy	1, 2, 4
	zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují,	1, 2, 6

	<p>....)</p> <p>soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů</p> <p>vyrábíme si dopravní značky</p> <p>na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty</p> <p>soutěžíme v jízdě zručnosti na kole, koloběžce (družstva, jednotlivci)</p>	<p>1, 5, 6</p> <p>2, 5</p> <p>2, 3, 5</p> <p>1, 6</p>
<p>ČÍM JEZDÍME A ČÍM MŮŽEME JEZDIT</p>	<p>hledáme v mapě města Olomouce náš dům, školu, cestu do školy, spojení vlakem, autobusem, tramvají</p> <p>hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, tramvají, jsme v roli cestujícího dítěte, dospělého, revizora atd.</p> <p>rozhodujeme se , odkud pojedeme, vyhledáváme spojení do různých míst – vycházka na vlakové a autobusové nádraží</p> <p>vyjížd'ka vlakem ze stanice Olomouc město do stanice Olomouc hlavní nádraží, nástup, výstup, chování a pohyb ve vlaku komunikace s průvodčím</p> <p>výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky</p>	<p>1, 3</p> <p>1, 2, 5</p> <p>1, 2, 3</p> <p>1, 2, 5</p> <p>1, 3</p>
<p>CHODEC A CYKLISTA</p>	<p>zjišťujeme co nesmí chybět na našem kole – beseda s názornými ukázkami</p> <p>soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy</p> <p>prohlížíme mapy cyklostezek města Olomouce a Litovelského Pomoraví</p>	<p>1, 6</p> <p>1, 2, 6</p> <p>1, 3</p>
<p>OBEC, V NÍŽ ŽIJEME</p>	<p>na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce (budovy, stromy, sochy, pomníky, vodní toky, nápisy na sídlech institucí, dominanty)</p> <p>kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, kino, ...)</p> <p>kreslíme mapu místa, kam chodíme na procházku</p> <p>putujeme na určené místo podle vlastnoručně vyrobené mapky</p> <p>hrajeme si na průvodce naším městem, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k městskému úřadu, poště, k nejbližšímu zdravotnickému zařízení nebo ke knihovně, kudy se jde do divadla, do kina, do spořitelny,</p>	<p>1, 2, 5, 6</p> <p>1, 3, 4</p> <p>2, 5, 6</p> <p>2</p> <p>1, 2, 3, 4, 5</p>

	lékárny, do restaurací, obchodů, informačního střediska, ...	
NÁVŠTĚVNÍCI	seznamujeme se s posláním - pošty - knihovny - lékárny - nákupního střediska (obchodu) - spořitelny - informačního střediska apod. všechna tato místa postupně navštěvujeme a popřípadě i vyzkoušíme služby těchto institucí	1, 3, 5
JAK ŽIJEME	na vycházkách si povídáme o tom, kde v našem městě pracují a co dělají policisté, hasiči, knihovnice, zemědělci, prodavači, lékaři, zdravotní sestry, řidiči, truhláři, zedníci, popeláři, atd. kreslíme, čím bychom chtěli být hledáme zdůvodnění, proč jsme si vybrali nakreslené povolání, a důvody zapisujeme a porovnáváme je, zjišťujeme, co musíme umět pro výkon vybrané profese	1, 2, 6 1, 3 1, 4, 5
NAŠI POMOCNÍCI	besedujeme na téma Ten dělá to a ten zase tohle, zajímáme se o služby v místě bydliště (opravna obuvi, čistírna, restaurace, kadeřnictví apod.) nakupujeme a prodáváme – hra ba prodavače a nakupující	2, 4 2, 3, 4
ZTRÁTY A NÁLEZY	představujeme si, jak bychom se zachovali, kdybychom se ztratili – přehráváme si scénky zamýšlíme se, co bychom učinili, kdybychom našli malého kamaráda, který se ztratil předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili – na vycházce hledáme orientační body a jdeme podle nich hrajeme si na Ztráty a nálezy (našli / ztratili jsme klíče, peněženku, doklady atd.)	1, 2, 3 2, 3, 5 5, 6 1, 3, 5
OCHRÁNCI POŘÁDKU	besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže apod.), ptáme se, jak takovému trestnému jednání předcházet Navrhujeme propagační materiál s tématem NE alkoholu a drogám Besedujeme s příslušníkem policie o jeho práci	1, 4 1, 4, 5 3, 4, 6
NA POŠTĚ	posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele, při exkurzi zjišťujeme, co všechno musí umět pracovníci pošty	1, 2

	píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky	2, 4
	hledáme dům podle adresy (jak se hledá adresát, jak se číslují domy?) na budovách hledáme popisná a orientační čísla	2, 3, 5
CESTA DO KNIHOVNY – CESTA ZA DOBRODRUŽSTVÍM	jdeme navštívit knihovnu	3, 5, 6
	besedujeme o naši nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují	3, 5
	diskutujeme o hrdinech, o nichž rádi čteme, seznamujeme ostatní s naší domácí knihovničkou	1, 3, 6
	vymýšlíme krátké příběhy s ilustracemi – vyrábíme knihu	1, 3, 5
JSME BÁSNÍKY, ZPĚVÁKY A NOVINÁŘI	hledáme básničky, písničky o našem městě či o našem kraji, soutěžíme ve znalostech i ve zpěvu, seznamujeme se s hanáckým nářečím	1, 3, 5
<i>Za humny</i>		
CESTOU NECESTOU	seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se je poznávat	1, 2, 3
	soutěžíme ve vyhledávání značek na libovolných mapách a kreslíme je	2, 6
	podle informací z knih a internetu připravujeme trasu delšího výletu	1, 2, 6
	učíme se určovat světové strany, používáme k tomu různé postupy	2, 6
JSEM ČECH, VÍM, KDE ŽIJÍ	cestujeme prstem po mapě, „navštěvujeme“ známá místa, kde někteří z nás již byli, a vyprávíme o jejich zvláštностech	1, 3, 6
	nosíme do družiny pohledy z různých míst české republiky a umísťujeme je na mapu	3, 6
CESTOVNÍ ABECEDA	Soutěžíme, kdo zná více slov od určitého písmene (jméno města, hradu, rostliny, zvířete, ...), zajímáme se o vlajky států	1, 2
<i>Tradice našeho města, obce</i>		
JAK BYLO DŘÍVE – NAŠE HISTORIE	čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu, besedujeme o historii města	1, 3
	hledáme místa, kde k událostem podle pověstí došlo	2, 6
	plánujeme výlet na historické místo (jak pojedeme, čím,	3, 5, 6

	kde budeme přestupovat, co uvidíme, co o místě již víme, čeho si všimneme)	
	kreslíme znak města, obce, povídáme si o jeho historii, heraldických motivech, městských barvách	1, 5, 6
MASOPUST	vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky (půjčíme si v knihovně obrazové publikace)	1, 3, 4
	vyrábíme si masopustní masky	1, 2, 6
	zúčastníme se dětského karnevalu v tělocvičně	1, 2, 6
	vyzdobíme si družinu nejlepšími maskami	3, 4, 5
VÍTÁME JARO	učíme se písničky k vynášení zimy	1, 2, 6
	besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, čteme úryvky z knížek, v nichž se o nich vypráví	1, 3, 6
	vyrábíme si tradiční předměty z proutí, ze slámy, z odštívků látek, z papíru, ...	1, 2, 6
	Zpíváme o jaru a tančíme při hudbě	1, 3, 6
TRADIČNÍ MÍSTNÍ SLAVNOST (POUTĚ, TRHY, DOŽÍNKY APOD.)	vyprávíme o našich místních (městských) slavnostech a zvycích a patronce našeho města	3, 4, 5, 6
2. LIDÉ KOLEM NÁS		
Témata		
<i>Rodina</i>		
VIZITKA NAŠÍ RODINY	besedujeme o tom, co očekáváme od rodičů - a co oni od nás	3, 4
	představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme	3, 4
	navštívujeme pracoviště některého rodiče	3, 4
DO RODINY TAKÉ PATŘÍ DĚDEČEK A BABIČKA	povídáme si o našich prarodičích	3, 4
	zjišťujeme, kdy mají naši prarodiče jmeniny a narozeniny – připravujeme jim přáníčka	3, 4, 6
	čteme z knížek, v nichž se vypráví o životě prarodičů, hledáme písničky s tímto tématem a zpíváme je, ptáme se, kde a jak žijí naše babičky a dědečkové	2, 6
	představujeme povolání našich prarodičů, hrajeme si na zaměstnání (řemesla), předvádíme je v malých scénkách	3, 4
NEZAPOMÍNÁME	povídáme si o naší širší rodině	3, 4

NA NAŠE SESTŘENICE, BRATRANCE, STRÝCE A TETY	vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných, vyprávíme historky z tohoto rodinného srazu	3, 4, 6
	jak se nazývají příbuzní naší rodiny (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc) pokoušíme se sestavit rodokmen naší rodiny	3, 4, 6 2, 3, 4
DEN MATEK	besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.	1, 3, 4
	vyrábíme maminkám dárky pro radost	3, 4, 6
CO VYPRÁVĚLY PENÍZE	besedujeme o tom, co je to plýtvání (jídlem, penězi, energií, ...), ptáme se, jak můžeme šetřit	4, 5
	na vycházce si všímáme cen výrobků (co bychom mohli koupit za 10, 20 nebo 50 korun, srovnáváme ceny potravin a dalšího zboží)	2, 4, 5
	vyrábíme (kreslíme, vystřihujeme) si své peníze (s motivy oblíbených zvířat, květin apod.)	2, 6
	hrajeme si na prodávající a kupující (využíváme kouzelná slovíčka „prosím“, „děkuji“, zkoušíme reklamovat výrobek)	1, 3, 6
	podílíme se na finančním plánu rodiny – sestavujeme ho a představujeme ostatním	2, 4
MÍ KAMARÁDI	besedujeme o našem teritoriu: místo po mé pravici je volné, byl bych rád, aby tam seděl(a) ....., protože	2, 3, 4
	Hrajeme scénky na téma Čím si kamarádi dělají radost	3, 6
	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda	1, 3, 4
	Kreslíme portréty našich vrstevníků a vysvětlujeme, proč jsou našimi kamarády	3, 4
	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hlase nebo po hmatu, máme-li zavázané oči?)	1, 3, 5
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák	1, 3, 4
TICHÁ POŠTA	vyprávíme si o našem nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech	2, 4
	učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného, za co ho pochválíme (na každém spolužákovi něco oceníme, něčím je zajímavý)	1 - 6
UČÍME SE TOLERANCI A	kriticky hodnotíme naši třídu a společně se domluvíme, čím můžeme vylepšit její vzhled	2, 6

POŘÁDKU	přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci	2, 5, 6
NEJSME VŠICHNI STEJNÍ, CVIČÍME NAŠE SMYSLY	<p>uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé (psychicky či tělesně)</p> <p>zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí</p> <p>představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás „navigují“, kudy máme jít, se zavřenýma očima hádáme, odkud se ozývá zvuk)</p> <p>ve dvojicích zkoušíme role nevidomého a jeho průvodce zkoušíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty, které jsme předtím vložili do krabice)</p>	<p>3, 5</p> <p>4, 5</p> <p>3, 4, 5</p> <p>1, 6 4, 6</p> <p>2, 3, 4</p>
VŠUDE ŽIJÍ LIDÉ	<p>čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů</p> <p>povídáme si o národních jídlech typických pro určité země, určujeme, odkud k nám asi bylo dovezeno exotické ovoce, pokusíme se připravit jednoduché cizokrajné jídlo</p> <p>naučíme se hru dětí z jiných kontinentů</p>	<p>3, 6</p> <p>1, 2, 6</p> <p>1, 4, 5, 6</p>
<i>Svátky a oslavy</i>		
KAŽDÝ DEN MÁ NĚKDO SVÁTEK	<p>seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapíšeme si všechny spolužáky, kteří budou mít v tomto školním roce svátek, abychom jim mohli blahopřát</p> <p>přemýšlíme, jak bychom jim nejlépe poblahopřáli při různých příležitostech, ukazujeme si písemná přání, která jsme sami dostali</p>	<p>1, 4, 5</p> <p>1, 3, 4</p>
ČAS ADVENTNÍ	<p>vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby</p> <p>společně vyrábíme adventní věnec, každý týden posedíme u zapálené svíčky, vyprávíme si naše rodinné vánoční příběhy apod. (důrazně dodržujeme bezpečnostní pravidla)</p> <p>vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly</p> <p>připravujeme si dárky na naši mikulášskou besídku, scénky na vystoupení, vyzdobíme si třídu atd.</p>	<p>2, 3</p> <p>3, 4, 5</p> <p>3, 4</p> <p>3, 6</p>

KOUZELNÝ ČAS VÁNOC	vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, zvláště o těch, které dodržujeme v naší rodině	1, 3
	učíme se koledy a vánoční básničky	1, 6
	na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů	3, 4
	vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ze slámy, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin	1, 2, 6
	pečeme a zdobíme perníčky	1, 6
	zdobíme naši třídu vánočními motivy	6
	vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům	4, 6
	zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, lijeme vosk apod. (dbáme na bezpečnou manipulaci s ohněm)	1, 2, 6
	vyrábíme vánoční ozdoby a zdobíme stromeček na horním náměstí	1, 3
navštěvujeme Betlémy v olomouckých kostelech		
VELIKONOCE	čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem	1, 3
	malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepováním, vyškrabáváním apod.)	1, 6
	zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystříhujeme)	5, 6
	učíme se koledy a zazpíváme či zarecitujeme je na pomlázce	3, 6
DEN UČITELŮ A OSTATNÍCH PEDAGOGŮ	pátráme ve školních a domácích knihovnách, kdo byl Jan Ámos Komenský (četba zajímavostí o jeho životě)	1, 2, 3
NÁŠ DEN „D“	povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme, jak ho oslavíme (výlet, návštěva ZOO, soutěžní odpoledne)	1, 2, 3
	soutěžíme a závodíme, tančíme ve třídě jako na diskotéce	3, 4, 5, 6
<i>Jak se správně chovat</i>		
ZNÁME KOUZELNÁ SLOVÍČKA	besedujeme o „kouzelných“ slovech („děkuji“, „prosím“, „omlouvám se“) a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli	1, 2, 3

	<p>hrajeme scénky s kouzelnými slovíčky (a bez nich)</p> <p>hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za zasláné informace (navštěvujeme informační středisko obce), zeptat se, zda je volné místo v restauraci, ve vlaku atd.</p>	<p>1, 2, 3</p> <p>3, 4</p>
ČLOVĚK MEZI LIDMI	<p>Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem, denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě</p> <p>Uvažujeme, které dárky je vhodné / nevhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předávat kytici, bonboniéru, ...)</p> <p>Připravíme si diskotéku, vybereme hudbu a učíme se diskotance)</p> <p>Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od kluků – a kluci od dívek, jaké děti od dospělých – a dospělí od dětí</p> <p>Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně</p>	<p>1 - 6</p> <p>2, 5</p> <p>1, 6</p> <p>1, 3</p> <p>2, 3, 4</p>
NÁVŠTĚVA DIVADLA, KONCERTU	<p>čteme další stránky ze „slabikáře slušného chování“ o návštěvě divadla, koncertu atd.</p> <p>vybíráme vhodný oděv na kulturní představení, prohlížíme módní časopisy</p> <p>besedujeme o nástrojích v orchestru, posloucháme hudební ukázky</p> <p>soutěžíme v poznávání hudebních nástrojů podle tvaru a zvuku</p> <p>malujeme hudební nástroje</p> <p>hrajeme scénky s náměty Přicházíme do divadla nebo na koncert, Opozdil jsem se, Kdy tleskat, Jak se chovat v divadle o přestávce atd.</p>	<p>1</p> <p>1, 4, 6</p> <p>1, 3, 6</p> <p>1, 2</p> <p>1, 6</p> <p>1, 2</p>
	3. LIDÉ A ČAS	
	Témata	
	<i>Náš denní režim</i>	
CO VŠE STIHNEME BĚHEM DNE	<p>vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu</p>	<p>1, 2, 3, 6</p>

	<p>kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, co musíme dělat každodenně, besedujeme nad kresbami</p> <p>při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme</p> <p>besedujeme o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně</p> <p>soutěžíme ve správném odhadu doby strávené ve frontě na oběd (či jiné neproduktivní činnosti), hledáme racionální řešení</p> <p>představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas – jak by jezdily vlaky, jak by vysílala televize, jak by se učilo ve škole bez rozvrhu hodin, vymýšlíme modelové situace</p> <p>plánujeme náš odpočinek po příchodu ze školy, formou kvizu zjišťujeme, čemu říkáme aktivní odpočinek</p>	<p>1, 5, 6</p> <p>2, 5, 6</p> <p>1, 2, 6</p> <p>1, 2, 6</p> <p>2, 4, 6</p> <p>1, 6</p>
JAK JSME PROŽILI VČEREJŠÍ DEN	<p>besedujeme o možnostech správného využívání času, inspirujeme se u jiných lidí</p> <p>vypravujeme drobné příběhy, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události</p> <p>besedujeme na téma Jak strávit víkend, malujeme, co jsme zažili a navrhujeme jiný program pro další víkendy</p>	<p>3, 6</p> <p>2, 3, 4</p> <p>2 - 6</p>
KDY SE NEJLÉPE PŘIPRAVÍME DO ŠKOLY	<p>seznamujeme se s křivkou výkonnosti člověka c průběhu dne a podle ní navrhujeme postup při přípravě na vyučování</p> <p>využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení</p> <p>vzájemně si sdělujeme, které předměty máme nejraději, besedujeme nad důvody této oblíby</p>	<p>1, 2</p> <p>1, 3</p> <p>1, 3</p>
MĚŘENÍ ČASU	<p>ukazujeme si měřidla času, půjčíme si knihy o měření času v historii lidstva</p> <p>kreslíme, malujeme různá měřidla času</p> <p>besedujeme nad rozdíly časových pásem</p> <p>na vycházce pozorujeme věžní hodiny, orloj</p> <p>vyrábíme si z papíru vlastní papírové hodiny a pohyblivými ručičkami, využíváme je pro určování a</p>	<p>1, 3, 5</p> <p>1, 5</p> <p>1, 3, 5</p> <p>2, 3</p> <p>2, 3, 6</p>

	odhadování času	
PŘESNOST JE ZDVOŘILOSTÍ KRÁLŮ	vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (téma Co znamená přijít včas / pozdě)	1, 3
	vážíme si svého volného času i času druhých, hledáme co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády, sousedy	1 - 6
	Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění	5, 6
	Navštěvujeme nádraží a vyhledáváme spojení v jízdních řádech, uvědomujeme si význam dochvilnosti a přesnosti	2, 4
CO JSME DĚLALI V NAŠEM VOLNÉM ČASE	ohlížíme se za prázdninami, shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili a povídáme si o nich, z pohlednic vytvoříme prázdninový vláček	1, 2, 6
KDYŽ JSME BYLI MALÍ	prohlížíme si fotografie známých i neznámých lidí, hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období	1, 3, 4
	besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít a naučit se	1, 2, 3
	vyprávíme si nejzajímavější příhody z našeho raného dětství a malujeme je	1, 3, 5
<i>Jak se mění věci, budovy, obec</i>		
ZMĚNY MĚSTA	na vycházce srovnáváme současný stav domů, ulic, parků apod. s jejich podobou na starých pohlednicích	2, 3, 5
	připravíme si výstavku pohlednic, fotografií na téma Jak se měnilo naše město	1, 3, 6
KRONIKA ŠKOLY	prohlížíme si kroniku školy, zjišťujeme, kdo ji v minulosti vedl	2, 3
	hledáme staré zprávy o naší škole	2, 3, 4
JAK DĚTI POMÁHALY DOMA DŘÍVE A JAK DNES?	čteme si o životě žáků z různých společenských vrstev, o jejich povinnostech, radostech a starostech, srovnáváme situaci s dneškem	1, 3, 5
	povídáme si o tom, jak pomáháme doma, vyprávíme / píšeme drobné humorné příběhy nebo hrajeme scénky s touto tematikou	3, 4, 6
MALÝ POMOCNÍK	besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče)	1, 3
	kreslíme moderní spotřebiče a navrhujeme některé pomocníky do budoucnosti	4, 6
	vyprávíme si, jak nám technika pomáhá / škodí ve volném čase	2, 4, 5, 6

PUTOVÁNÍ ČASEM	besedujeme s pamětníky o tom, jak se žilo dříve, čteme úryvky z knížek, které nám přibližují život v minulosti, vypravujeme, co jsme se dozvěděli od prarodičů – s čím si hráli, jak trávili volný čas, když byli mladí	3, 5
NAŠE MĚSTO DŘÍVE A DNES	na vycházce sledujeme rozdíly mezi novostavbami v našem městě a starými domy hledáme stavby staré jako my, jako naši rodiče, jako prarodiče čteme si historii domovních znamení olomouckých domů a na vycházkách se s nimi seznamujeme	1, 3, 5 1, 2, 5 1, 3, 6
CO NÁM ŘÍKAJÍ STARÉ PŘEDMĚTY	zjišťujeme, zda někteří příbuzní nevlastní sbírku zajímavých předmětů, vyprávíme si o různých druzích sbírek	3, 6
LIDÉ A MINULOST	čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti prohlížíme si staré časopisy o módě, o bydlení, o vaření, čteme časopisy pro žáky, které vycházely v době dětství našich rodičů	1, 2, 3, 4, 6 5, 6
JAK SE BYDLELO	besedujeme nad encyklopedií bydlení pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích – společně kreslíme, vystřihujeme, sestavujeme a lepíme, nejprve hrady a okolí, pak postavy (rytíře, dámy, koně, apod.), postavy vystříháme z papíru a z nalepeného textilu nebo papíru jim vytvoříme šaty	1, 3 1, 2, 3, 6
	4. ROZMANITOST PŘÍRODY Témata	
	<i>Příroda okolo nás – rostliny, živočichové</i>	
JAK SE MĚNÍ „NÁŠ“ STROM	na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si k pozorování například různé stromy a v knížkách a encyklopedii hledáme zajímavé údaje o jejich růstu, pěstování, plodech atd. kreslíme určitý strom (květiny, krajinu) v jednotlivých ročních obdobích pomocí obrázků porovnááme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění porovnááme siluety stromů s tvarem jejich listů využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže	3, 5, 6 2, 6 1, 6 1, 2, 6 1, 2, 3
STAVÍME Z PŘÍRODNIN	při vycházkách do lesa či prahu upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich	3, 5, 6

	drobné šperky apod. obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti	1, 2, 6
MĚSTO V LESE	učíme se poznávat hmyz na vycházkách pozorujeme mraveniště a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovávat učíme se chránit mraveniště	1, 2 1, 2 1, 2
S HLAVOU V OBLACÍCH	při vycházkách pozorujeme život na stromech učíme se poznávat ptáky podle zpěvu a vzhledu přiřazujeme hlasy k obrázkům ptáků kreslíme, modelujeme ptačí hnízdo s mládřaty besedujeme nad obrázky ptáků, využíváme videozáznamy a populárně naučnou literaturu vyrábíme krmítka pro drobné ptáky krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná / škodí v zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu	1, 2, 3 1, 2, 4 1, 2, 3 1, 2, 6 1, 3, 6 1, 2, 4 3, 5, 6 1, 2
PTAČÍ TAJEMSTVÍ	sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, kdy a kam odlétají při vycházce pozorujeme hnízdo čapí rodiny (např. na komíně) Poznáváme ptáky po hlase a učíme se je napodobovat pracujeme s atlasem ptáků a nad mapou světa zaznamenáváme do mapy šipkami lety tažných ptáků	1, 2, 3 1, 3, 5 1, 2 1, 6
NAŠE KVĚTINY	povídáme si o různých odrūdách květin a o jejich podmínkách k životu pečujeme o květiny – pěstujeme, přesazujeme, zaléváme už víme, že každá rostlina chce jiné prostředí, jinou péči z květin si vytváříme hezké životné prostředí	3, 5, 6 1, 2, 6 1, 2, 6
JAK SE BUDÍ SEMÍNKO	pozorujeme klíčení semínek	2, 6
ZÁHADY POD KAMENY	hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem	1, 2, 4 4, 5

	malujeme oblázký, které jsme donesli z vycházek	2, 6
ZA DOBRODRUŽSTVÍM DO PŘÍRODY	soutěžíme v poznávání zvířat podle siluet	1, 2, 3
	napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci předvádějí, jiné hádají, pak si role vymění)	2, 3, 4
	určujeme rostliny podle výrazné vůně a hmatu (česnek, křen, mateřídouška apod.)	1, 3
	soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin (kdo je rychlejší, kdo sestaví nejnápaditější obrázky)	2, 4, 6
	na vycházce do přírody poznáváme plody stromů podle hmatu, jak skáče žába, jak se plazí had apod.	3, 5, 6
PRAVA ZVÍŘAT	besedujeme o právech každého živočicha na život, vyprávíme si o útulcích pro zvířata, případně některý navštívíme	2, 3, 5
	zajímáme se o planetu Zemi a o chráněné živočichy pracujeme s tzv. Červenou knihou	1, 3, 5, 6
	v dubnu, měsíci ptactva, přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě a jak se o ně starat, v knížkách hledáme informace o právě přilétajících druzích	1, 2, 5, 6
MŮJ MILÁČEK, NAŠI KAMARÁDI - ZVÍŘÁTKA	vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují	1, 6
	do třídy můžeme přinést některé z našich domácích zvířat (kočku, morče, osmáka, ...), seznámit se s ním, vyprávět si o něm	1, 2, 3, 4, 6
	kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme	2, 4, 6
PORTRÉT ZVÍŘETE; ZVÍŘATA A JEJICH MLÁĎATA	navštěvujeme ZOO a poznáváme exotická zvířata	1, 3, 5
	z barevných papírů skládáme (origami) zvířátka, která známe, napíšeme, jak se jmenují, rozdělíme je na ty, která jsme viděli v zoo a která žijí u nás v lese, na domácí, vodní a jiné živočichy apod.	1, 2, 6
	kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm	1, 6
	Roční období	
PŘÍRODA A MY (NÁMĚTY PRO VŠECHNA ROČNÍ OBDOBÍ)	besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty	1, 2
	čteme o přírodě a jejich proměnách	1, 3
	učíme se básničky a písničky s přírodní tematikou	1, 3, 5

	v hudebních chvílkách zpíváme známé písničky o zvířatech a rostlinách, počasí apod., pokoušíme se o jejich jednoduchý pohybový doprovod	1, 3
	dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny	1, 3
	na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je	1, 3
	na vycházkách pozorujeme a poznáváme živočichy, rostliny z obrázků, vědomosti procvičujeme při didaktických hrách	1, 2
PODZIM	soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně	1, 3
	vyrábíme draky	2
ZIMA	pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu	3, 6
	vyrábíme jednoduchá krmítka, připravujeme dárečky na vánoční strom pro zvířátka	1, 6
	pozorujeme prodej kaprů	1, 3
JARO	na vycházce pozorujeme jarní práce v zahradě	1, 3
	kreslíme a malujeme první jarní květiny	1, 6
	kreslíme mláďata domácích zvířat	1, 6
	sbíráme léčivé byliny	1, 5
TÝDEN, MĚSÍC, ROK	vyrábíme koláže charakterizující jednotlivé měsíce (roční období)	1, 2, 3
Počasí		
PRANOSTIKA NA KAŽDÝ DEN	o jejich smyslu	1, 2, 3
	porovnáváme pranostiky z kalendářů k jednotlivým dnům s aktuálním vývojem počasí	2, 3, 5
HRA NA ROSNIČKY	čteme předpovědi počasí z periodik	1, 3
	každodenně sledujeme předpověď počasí v televizi a pak porovnáváme, jak u nás bylo	1, 3, 5
Voda		
VODNÍ HRÁTKY	besedujeme o vodě, jejich skupenstvích a o významu vody (s využitím obrázkového materiálu z dětských encyklopedií)	1, 2
	podle své fantazie a na základě vlastních poznatků kreslíme koloběh vody v přírodě – využíváme koláže	1, 3, 6

	<i>Chráníme životní prostředí</i>	
DEN ZEMĚ	při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy atd. pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a družiny třídíme odpad do kontejnerů	1, 3, 5 5, 6 1, 5, 6
CO DO PŘÍRODY NEPATŘÍ	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu Odpovídáme v kvízu na téma Co do lesa nepatří Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozují činnost člověka Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1, 4, 5 1, 2, 5 4, 6 1, 6
CHRAŇME NAŠE ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	kreslíme květiny, živočichy a v atlasech zvířat a rostlin vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich, kreslíme mapu chráněných a ohrožených živočichů a rostlin	2, 5
KNIHA PŘÍRODY	tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin, frotáž apod.)	4, 6
CESTA DO PRAVĚKU	besedujeme nad staršími a novými obrázkovými encyklopediemi o zvířatech, porovnáváme rozdíly v zastoupení živočišných druhů kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie	1, 3, 6 1, 6
MALÝ BOTANIK	navštívíme botanickou zahradu (palmový skleník), prohlédneme si rostliny a povídáme si o nich (co potřebují k životu, jak se o ně správně starat, jaké druhy můžeme pěstovat)	1, 3, 4, 5
5.ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Témata		
<i>Poznáváme své tělo</i>		
JÁ - MY	jeho funkcích a pak s těmito informacemi seznamujeme ostatní na arch balícího papíru obkresluje postavu jednoho z nás a do obrysu dokresluje nejdůležitější tělesné orgány hrajeme hru Hlava, koleno, ruce, pata zjišťujeme, kolik měříme, vážíme, míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme (vypočítáváme	1, 2, 3 3, 4, 5 1, 6 1, 2, 3

	také průměrné hodnoty těchto změn apod.)	
	<i>Pečujeme o své zdraví, co nám prospívá – co nám škodí</i>	
NAŠE TĚLO	vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (odpočinek tělesný, psychický)	1, 3 5, 6
ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ	kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky, ...), čistotu oděvu a jeho vhodnost besedujeme o osobní hygieně a jejím významu vymýšlíme si „popletený příběh“ o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny ujasňujeme si zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám	3, 5, 6 1, 4, 5 1, 2, 3 1, 2, 3
NÁŠ ZDRAVÝ JÍDELNÍČEK	sestavujeme desatero zásad zdravé výživy kreslíme ovoce a zeleninu sestavujeme zdravý týdenní jídelníček a doplňujeme ho kreslenými a vystřiženými obrázky vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a třídíme je na zdravá a méně zdravá, případně tvoříme koláže soutěžíme ve smyslovém poznávání (čich, chuť, hmat) zeleniny, ovoce, koření a dalších potravin besedujeme o přírodních i uměle připravených vitaminech připravujeme rychlé a zdravé občerstvení pro návštěvu, použijeme potraviny, které máme rádi a které jsou navíc zdravé	1, 2 1, 3, 6 3, 4 1, 2, 3, 6 1, 3 3, 4 2, 3, 5
JÍDLO – VŠEDNÍ SOUČÁST DNE	hrajeme si na rodiče a na příkladech běžných jídel připomínáme zásady správné výživy, které by děti měly dodržovat, zjišťujeme, které životně důležité látky tyto pokrmu obsahují připravíme si svačinovou pomazánku, ve školní kuchyňce uvaříme pudink tvoříme plán společného denního stravovacího a pitného režimu	1, 2, 3, 4, 5 1, 2, 5 1, 3, 5

	Povídáme si o „národních kuchyních“, půjčujeme si kuchařky s obrázky národních jídel a jednoduché pokrmy si zkusíme připravit ve školní kuchyňce	1, 4, 5
CHCI BÝT ZDRAVÝ	čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky /při nesprávném užívání nám mohou škodit), co je to respirační doba léků atd. učíme se ošetřovat jednoduchá zranění při vycházce jdeme ke zdravotnímu středisku nebo k nemocnici a hovoříme o různých odděleních, která tam lidé mohou navštívit, kdy a kde najdeme lékařskou pohotovost apod.	1, 6 1, 3 1, 2, 3 1, 2 1, 5
U LÉKAŘE	čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole atd. vyprávíme si o své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře, vytváříme si správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví hrajeme si na lékaře a na pacienta, nebojíme se návštěvy ordinace	1, 3 1, 4 2, 3
PEČUJEME O SVŮJ VZHLED	při každodenních tělovýchovných chvilkách procvičujeme tělo soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a v dovednostech při péči o náš zevnějšek při péči o vzhled a čistotu nás zajímá, které jednoduché kosmetické přípravky můžeme doma používat	6 2, 3 1, 2, 3
ÚSMĚV NÁM SLUŠÍ	povídáme si o péči o náš chrup procvičujeme si techniku správného čištění zubů	1, 2, 3 1, 2
CO NÁS MŮŽE OHROZIT	předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích apod., abychom se vyhnuli úrazu pořádáme výlet dopravním prostředkem a procvičujeme bezpečnou orientaci v okolí na modelových situacích zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny	1, 4 3, 4 1, 3 1, 2, 6
UŽ VÍM JAK – DEN BEZ ÚRAZU	ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé, apod.)	1, 3, 5

	<p>na výletě si uvědomujeme možná nebezpečí a zjišťujeme, jak jim předcházet</p> <p>vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli</p> <p>učíme se telefonovat – oznámíme úraz, přivoláme pomoc, „hovoříme“ s dětským krizovým centrem, linkou důvěry (vytváříme modelové situace)</p>	<p>1, 2, 6</p> <p>3, 5</p> <p>1, 4</p>
AU! TO BOLÍ! ZACHRÁNCI	<p>kontrola podle seznamu, co vše má obsahovat příruční lékárníčka</p> <p>učíme se používat lékárníčku</p> <p>učíme se zásadám první pomoci</p> <p>přenášíme zraněného, poskytujeme první pomoc při zlomenině</p> <p>soutěžíme v dalších úkolech, které bychom měli zvládat při první pomoci</p>	<p>1, 2, 6</p> <p>1, 2, 4, 5</p> <p>1, 2, 3, 5</p> <p>1, 2</p> <p>1, 2, 3, 5</p>
CHCI BÝT FIT	<p>besedujeme o návykových látkách, s nimiž se můžeme setkat, odhalujeme další nebezpečí, která nás mohou ohrozit (injekční jehly na pískovišti, neznámé nápoje, bonbony apod.)</p>	<p>1, 2, 3, 4</p>
	<i>Chodíme ven každý den</i>	
KAŽDODENNÍ POBYT VENKU	<p>denně chodíme do parku, na školní hřiště, školní zahradu</p> <p>každý měsíc se naučíme novou hru</p> <p>pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem (hrajeme tzv. školku)</p> <p>po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupinách)</p>	<p>5, 6</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>6</p>
PŘÍRODA – NAŠE TĚLOCVIČNA	<p>při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro naše hry využíváme přírodní prostředí</p> <p>prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě</p> <p>hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě</p>	<p>5, 6</p> <p>1, 4, 5, 6</p> <p>6</p>
ZIMNÍ RADOVÁNKY	<p>při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat ve sněhu</p> <p>soutěžíme, kdo nejrychleji postaví sněhuláka</p>	<p>3, 5, 6</p> <p>6</p>

	závodíme v hodí sněhovou koulí na cíl, do dálky apod.	6
	kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky (individuálně i skupinově)	6
MÍČOVÉ HRY	seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování	6
	nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti a v tělocvičně	6
	jednotlivá oddělení družiny soutěží v míčové olympiádě	3, 6
ATLETICKÁ OLYMPIÁDA – SPORTOVNÍ ODPOLEDNE	připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne	3, 4, 5
	vymýšlíme celkový program a plánujeme, kde budou jednotlivá závodní stanoviště	2, 6
	kreslíme sportovce a z našich návrhů tiskneme pozvánky, diplomy, plakáty	6
	hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme co je „fair play“ (pracujeme se stopkami, měříme přesně výkony soutěžících apod.)	1, 2, 5
	výsledky soutěží společně vyhodnotíme a seznámíme s nimi veřejnost v místních novinách nebo je otiskneme ve školním časopise	3, 5, 6